

N:o 116.

Af herr A. V. Ljungman, om framställning till Kongl. Maj:t i sammanhang med beviljande af anslag för fortsättande af de geologiska undersökningarne om desammas ställande under vetenskapsakademiens inseende.

År 1858 beviljades för anställandet af *geologiska undersökningar* ett årligt anslag af 20,000 kronor, hvilket anslag 1860 ökades till 30,000 kronor, 1863 till 50,000 kronor och 1866 till 60,000 kronor. Då undersökningarna fortgått i tjugu år, hade anslaget ökats till 83,000 kronor och ytterligare tio år derefter till 87,500 kronor. För nästa år äskas ett anslag af 89,200 kronor.

Att det af dessa undersökningar utförda arbetet i flera hänseenden är ganska förtjenstfullt, torde icke kunna bestridas och var väl för öfrigt att vänta i ett land, der naturvetenskaperna odlats med sådan kraft som i Sverige; men berättigadt klander äfven från de mest sakkunnige personer öfver den ledning, som kommit dessa undersökningar till del, har heller icke saknats, utan tid efter annan upprepats, och obestriddigt torde ock vara, att åtminstone under det senaste årtiondet vida mer än skett, borde hafva kunnat uträttas med de så betydligt ökade anslagen.

För åstadkommandet af en mer tillfredsställande ledning af dessa undersökningar, väcktes redan vid 1871 års lagtima riksdag utaf professor A. E. Nordenskiöld motion i Andra Kammaren (n:o 176) om geologiska undersökningarnas förläggande under kongl. vetenskapsakademiens inseende såsom en sjelfständig afdelning af naturhistoriska riksmuseum. Denna motion bifölls visserligen icke då, men vid ett noggrannare öfvervägande af de skäl, som tala för friherre Norden-

skiölds förslag, skall man snart finna, att de äro fullt tillräckliga att nu motivera ett bifall till detsamma.

Ej nog med att den ånyo påvisade bristen i den för ett fullt tillfredsställande resultat nödiga ledningen af de geologiska undersökningarne bör kunna i väsentlig mån afhjelpas derigenom, att desamma i likhet med meteorologiska centralanstalten och naturhistoriska riksmuseum inordnas under kongl. vetenskapsakademiens sakkunniga in-seende, och att en närmare anslutning till nämnda akademi och museum erbjuder de af friherre Nordenskiöld framhållna förmånerna samt att bemälda museum efter geologiska karteverkets fullbordande tydligen bör öfvertaga de af undersökningarne ihopbragta samlingarne; ty derutöfver komme obestriddigen att vinnas ett noggrannare pröfvande af anspråken från de geologiska undersökningarne å anslag m. m. i förhållande till anspråken från de öfriga naturvetenskapliga institutionerne samt ett jemnare och rättvisare tillgodoseende af samtliga dessa institutioner. Då Sverige icke är ett så rikt land, att dess Riksdag utan betänkande kan strö ut anslag till vetenskapliga institutioner och undersökningar så ofta och i den omfattning, sådant påfordras, utan man måste se till att de för vetenskapliga ändamål afsebara beloppen så klokt och planmessigt fördelas, att icke något för fosterlandet viktigt sådant ändamål behöfver åsidosättas, men de alla efter råd och lägenhet varda tillgodosedda; så inses lätt af hvilken vikt det är, både att de skilda vetenskapliga anspråken pröfvas i samband med hvarandra och att garantier erhållas för de beviljade medlens bästa användning.

Något så innerligt samband med »befrämjandet i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar» ega icke de geologiska undersökningarna, att deras öfverflyttande till den åttonde hufvudtiteln bör möta någon den minsta betänklighet ur nämnda näringars synpunkt, men väl bör en sådan åtgärd medföra den förmånen, att vetenskapliga ändamål icke vidare få täfla med anspråken för dessa näringars verkliga befrämjande om anslag å en och samma hufvudtitel. Öfverflyttandet till kongl. ecklesiastikdepartementet af de tekniska läroverken m. m. synes heller icke hafva medfört någon olägenhet för näringslivet.

På grund af det anförda får jag alltså hemställa,

det Riksdagen vid beviljandet af det utaf Kongl. Maj:t äskade anslaget för fortsättande under år 1890 af de geologiska undersökningarne måtte foga en

framställning derom, att dessa undersökningar i likhet med meteorologiska centralanstalten och naturhistoriska riksmuseum ställas under kongl. vetenskapsakademiens inseende.

Stockholm den 27 januari 1889.

Axel Wilh. Ljungman.

N:o 117.

Af herr **N. S. Håkansson**, om *skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande af förslag till inrättande af en för riket allmän, obligatorisk lifränteanstalt.*

Ehuru meningarne torde vara delade om lämpligheten af hvad jag ämnar föreslå, måste väl ändå medgifvas att saken är behjertansvärd, och jag vill därför till Riksdagen göra framställning om inrättandet af en allmän lifränteanstalt för hela landet, grundad på statens garanti och kontroll, uti hvilken anstalt det bör vara en obligatorisk skyldighet att för hvarje barn som födes inom landet, af svenska medborgare från och med året då lifränteanstalten kommit till stånd, insättes ett visst belopp, minst 20 kronor, hvarutaf sedan vid bestämd ålder, t. ex. 55 år, en lifränta kan erhållas.

Att vid lifvets vexlingar, och isynnerhet om insättningarne kunna göras större, en något betryggad ålderdom härigenom kunde vinnas, kan väl näppeligen bestridas.